

TIEDON ETSINTÄÄ AURAJOKISÄÄTIÖN NETTISIVUILTA

Luokat: 3-6

Kesto: 45 min

Tarvittavat välineet: tietokone tai älylaite, kynä ja kumi

Tuntiin liittyvät opetussuunnitelman tavoitteet:

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankinnassa, käsittelyssä ja esittämisessä sekä vuorovaikutuksen välineenä vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti

Tunnin aluksi

Aurajokisäätiön toiminnan tavoitteena on ekologisesti terve sekä maisemallisesti ja virkistyksestä arvokas Aurajoki. Säätiön toiminta-ajatuksena on tukea ja edistää Aurajoen kulttuurimaiseman suojelua ja hoitoa, jokeen liittyvää tutkimustoimintaa, veden laadun parantamiseen tähtäviä toimia, joen kala- ja raputaloutta, virkistyskäyttöä sekä perinteisiä jokivarren elinkeinoja.

Aurajokisäätiö tarjoaa nettisivuillaan luonnossa liikkujille tietoa Aurajokilaakson luonnosta ja sen eliöstöstä. <https://aurajoki.net/luonto/> Materiaaleja voi lukea sekä kotona tai luontoretken lomassa älylaitteella. Aurajokisäätiö on myös tarjonnut Turun alueen kouluille usean vuoden ajan ilmaisia vesikouluja, joissa oppilaat pääsevät tutustumaan lähivesistönsä veden laatuun ja vesieliöstöön. Aurajokisäätiön tavoitteena on tehdä sivujaan tutuksi myös kouluille. Sivut tarjoavat oppilaille ja opettajille mahdollisuuden tutustua Turun alueen luontoon netissä ja löytää ajankohtaista tietoa heidän lähialueensa luonnosta.

Tiedon etsintä Aurajokisäätiön sivuilta sopii hyvin esimerkiksi ympäristöopin tai suomenkielen oppitunneille. Harjoitukseen liittyvä lomake on laadittu niin, että kaikki tiedot ovat löydettävissä Aurajokisäätiön nettisivuilta osoitteesta: <https://aurajoki.net/luonto/>

Lomakkeen sisältö ja oikeat vastaukset (lisätiedot opettajalle):

1. **Kuinka monta kansallismaisemaa suomessa on?** Suomella on yhteensä 27 kansallismaisemaa.
  - a. **Lisätiedot:** Aurajokilaakson kulttuurimaisema on yksi Suomen kansallismaisemista. Kansallismaisemien kriteereitä ei ole määritelty tarkasti, eivätkä ne käsitä pelkästään luontokohteita. Kansallismaisemiksi nimetyt kohteet edustavat kaikki omilla tavoillaan Suomea ja ovat tärkeä osa maamme varsin ainutlaatuista luontoa, historiaa ja kulttuuria.
2. **Miksi hyönteiset ovat tärkeä osa ekosysteemiä?** Hyönteiset ovat oleellinen osa ekosysteemiä, koska ne toimivat pölyttäjinä, hajottajina, petoina ja muiden eläinten ravintona. **Etenkin pölyttäjähyönteiset** kuten mehiläinen ja kimalainen **ovat ihmiselle elintärkeitä**, koska ne pölyttävät kasveja, joita myös ihmiset käyttävät ravinnokseen.
3. **Mikä on tämä Aurajokilaaksossa tavattava nisäkäs (kuva)?** Metsäkauris
  - a. **Lisätiedot:** Metsäkauris on Suomen pienin hirvieläin ja se painaa noin 15- 35 kg. Suurin Hirvieläin on hirvi, joka voi painaa jopa 600 kg
4. **Mainitse neljä Aurajokilaakson sammakkoeläintä.** Ruskosammakko, viitasammakko, rupikonna ja vesilisko
  - a. **lisätiedot:** Perinteisestä ”vesilisko”-nimestään huolimatta vesilisko ei ole lisko, vaan sammakoille sukua oleva salamanteri.
5. **Mitä ovat vieraslajit? Anna kaksi esimerkkiä Aurajokilaakson vieraslajeista.** Vieraslajit ovat eliölajeja, jotka ovat ihmisen vaikutuksesta levinneet uusille alueille, joissa niitä ei luontaisesti tavata. Aurajokilaakson vieraslajeja ovat esimerkiksi: komealupiini, keltalammikki, jättipalsami, kaukasianjättiputki, espanjansiruetana, minkki ja supikoira.
  - a. **lisätiedot:** Jos vieraslajit todetaan tarpeeksi haitallisiksi alueen muille eliölle, ne määritellään **haitallisiksi vieraslajeiksi**. Vieraslajit voivat esimerkiksi viedä elintilaa alueen kotoperäisiltä lajeilta ja lopulta jopa syrjäyttää ne. Haitallisia vieraslajeja pyritään torjumaan monin keinoin ja myös Aurajokisäätiö tekee työtä niiden poistamiseksi Aurajokilaaksosta. **Vieraslaji ei välttämättä aina ole haitallinen** ja esimerkiksi Suomessa rauhoitettu siili on periaatteessa vieraslaji, joka ei kuitenkaan uhkaa Suomen luontoa millään tavalla.
6. **Miten metsäjäniksen ja rusakon pystyy erottamaan toisistaan?** Kesällä rusakko on väriltään ruskeampi ja metsäjäniksessä on enemmän harmaan sävyjä ja talvella vain metsäjänis vaihtaa valkean talviturkin. Rusakko on selkeästi suurempi ja voi painaa jopa 7

kg, kun metsäjänis painaa yleensä vain 3,5 kg. Rusakolla on myös suuremmat ja pidemmät korvat kuin metsäjäniksellä.

7. Mikä eläimen jäljiltä käpy on tämän näköinen (kuva)? Käpytikka

- a. Käpytikka hakkaa nokallaan käpyä ja irrottaa siemeniä kävyn suomuista, minkä takia kantaan jää enemmän suomuja kuin esimerkiksi metsähiirellä tai oravalla.

8. Anna kaksi esimerkkiä aurajokilaakson elävistä fossiileista. Aurajokilaakson eläviä fossiileja ovat esimerkiksi: kuikkalinnut, sorsalinnut, sudenkorennot, metsäkorte ja siili

- a. **lisätiedot:** Eläviksi fossiileiksi kutustaan eliöitä, jotka ovat pysyneet lähes muuttumattomina esihistoriallisista ajoista lähtien. Nimitys tulee siitä, että eliölajista tai -ryhmästä on löydetty fossiileja, jotka ovat lähes samanlaisia kuin nykyäänkin elävät yksilöt. Vanhimmat sudenkorentojen fossiilit ovat 325 miljoonan vuoden takaa.

Tunnin loppuksi

Oppilaat saavat etsiä vastaukset lomakkeen kysymyksiin aurajokisäätiön sivuilta itsenäisesti tai pienissä ryhmissä. Loppuksi vastukset voidaan tarkistaa yhteisesti niin, että oppilaat pääsevät kertomaan vastauksiaan. Opettaja voi täydentää vastauksia suullisesti tai kertoa aiheesta lyhyesti lisää opettajan materiaalin avulla. Loppuksi voidaan pohtia, mitä uutta opittiin ja tuliko lähialueen luonto ja eliöstö tunnin aikana tutummaksi.